Reforma poreznog sustava nema alternative. Ministar Marić formirao je tim koji bi trebao „iznjedriti“ Prijedlog porezne reforme. Javnost nije upoznata sa sastavom komisije što je dobro, jer ministar ima pravo da povjeri izradu Prijedloga porezne reforme, po svome mišljenju, onim stručnjacima koji će u najkraćem mogućem vremenu predložiti najbolje promjene poreznog sustava koji bi trebao postati snažna, po mome mišljenju, odlučujuća poluga dinamiziranja gospodarskog razvoja. Tragično bi bilo ukoliko bi se porezna reforma svela na više ili manje elegantno „peglanje“ kako bi se zadovoljili zahtjevi javnosti, s jedne stane, i, s druge strane, obećanja političara.

Porezna bi reforma po svojim fiskalnim učincima morala omogućiti jednake ili nešto manje porezne prihode. Naprosto je uobičajeno da se porezne reforme, bar u prvom koraku, predlože u približno jednakoj prihodovnoj izdašnosti kao što je to ostvarivao sustav koji se namjerava restrukturirati. Princip približno jedankih poreznih prihoda omogućuje komparativnu analizu ekonomskih i socijalnih učinaka novog u odnosu na prethodni porezni sustav. Kratko rečeno, država bi trebala u početku primjenovog poreznog sustava ostvariti približno iste porezne prihoda kao što je to ostavarila u zadnjoj godini starog poreznog sustava.

Reforme mogu imati za cilj, što je naročito poželjno u Lijepoj našoj, pojednostavljenje poreznog sustava. Osim što je postojeći porezni sustav „kratkog daha“ on je nepregledan i kompliciran pa su troškovi njegove provedbe izuzetno skupi – neracionalni. Reformirani porezni sustav mora biti dugoročan i transparentan, te jednostavan u primjeni. Sustavi kao i precizna određenja odnosa podsustava (porezni, monetarni, devizni, kreditni, ...) prema nadsutavu (društvenom, gospodarskom) odnosno podsustavima (porezu na imovinu, porezu na dohodak, porezu na potrošnju, porezu na profit, ...), te jesno „izbalansiran“ međusobni odnos ravnopravnih elemenata sustava (vodoravna interakcija pojedinih oblika poreza) bitna je odrednica dobrog poreznog sustava. Jasno definiran porezni sustav ima i jasno definirane odnose na realciji porezni obveznik – država, pri čemu njegovo sprovođenje smanjuje Â mogućnosti nezakonitih činidbi od strane poreznih vlasti odnosno poreznih obveznika. Tako određenje omogućuje da se jasno odredi kolika je, po brobu zaposlenih, porezna uprava potrebna da bi se učinkovito naplaćivali porezi. Bez jasno određenih poreznih sustava nije moguće izvršiti restrukturiranje porezne uprave. Valja zadovoljiti relaciju: jasan porezni zakon omogućuje određenje jasnih procedura provedbe koje se mogu precizno normirati kao radni zadatak zaposlenih u poreznoj upravi što je moguće objektivno mjeriti pa će, sa svoje strane, omogućiti zaposlenima u poreznoj upravi „nagrađivanje prema radu“.

Porezni sustav za razliku od postojećeg mora imati za cilj ekonomske ciljeve. Poznato je da porezi mogu imati velik broj ciljeva; uobičajeno je da se posebno vodi računa o tri međusobno suprostavljena cilja: fiskalni, ekonomski i socijalni koji određuju prihode države, učinkovitost

gospodarstva i socijalnu sigurnost građana, respektivno. Dakle, porezni sustav koji ima za cilj dinamiziranje gospodarstva valja podržati u najvećoj mogućoj mjeri. Izneseno znači da su preostala dva cilja, fiskalni i socijalni, izvedeni i njih valja ostvaarivati drugim mjerama i instrumentima ekonomske politike.

U osnovi se porezi nameću bilo na rad bilo na kapital. U tržišnim sustavima gdje dominira kapital svi su porezi u konačnici na kapital. Prema tome, dizajn poreznog sustava u konačnici plaćaju vlasnici faktora proizvodnje sukladno međusobnim odnosima u najširem smislu te riječi. Iako su svi porezi na kapital nije svejedno u kojoj će se točki reprodukcije nametnuti porezi. Dizajn poreznog sustava određen je bazom, ekonomskom strukturom, s jedne strane, i, s druge strane, međunarodnim pravilima igre. Primjenimo li naveden pristup na Lijepu našu tada valja polazište porezne reforme odrediti zaostalom i nerazvijenom ekonomskom strukturom koja ostvaruje malu dodanu vrijednost gdje je kapital oskudan, posebno tehnologija, na nekonkurentnoj razini dok je rad obilan, ali, na žalost, neadekvatan poznat kao strukturna nezaposlenost. Umjesto nacionalne države, Lijepa naša postaje, kao uostalom i sve članice EU, tržišna država što se često ignorira u javnim i znanstvenim raspravama. Tržišna država mora kao stalan zadatak preferirati rast konkurentnosti gospodarstva, pa porezni sustav mora maksimalno stimulirati rast kapitala i rast konkukrentnosti, visoko obrazovane, radne snage. Takav pristup je moguće uočiti promatrajući dugororočno kretanje poreznih sustava najrazvijenijih zemalja. Danas dominiraju porezi na potrošnju, sutra će oni biti presudni izvor poreznih prihoda svake države. To je tako jer se potrošni porezi oduzimaju na granici što nije slučaj sa izravnim porezima na rad odnosno kapital. Tako definiran porezni okvir jasno dizajnira porezni sustav.

Iz navedenog je moguće zaključiti: porezni sustav mora biti jasno dizajniran kako bi bio jeftin u primjeni kako za poreznog obveznika tako i za državu. Porezni sustav mora biti konkurentan poreznim sustavima Â u drugim državama što znači da porezna presija mora biti manja ili, najviše, jednaka uspodredivim, odnosno konkukrentnim zemljama. Porezni sustav mora biti dugoročan kako bi se smanjili investicijski rizici poduzetnika (čitaj: mrtvi teret oporezivanja). U uvjetima kada postoji rastuća individualizacija rizika porezni sustav moga omogućiti poreznim obveznicima „proširenu reprodukciju“ što znači da porezni sustav mora omogućiti poreznom obvezniku razvoj. Ako se radi od tvrtki tada govorimo o dinamiziranju poslovne aktivnosti mjereno stopama investicijske aktivnosti, a ako govorimo o pojedincu, obitelji, tada to znači rastuću šansu povećanja blagostanja uključivo primjereno pokriće rastućih rizika. Ukoliko porezni sustav ne zadovoljava navedene kriterije, koje svatko od vas dragi čitatelji može nadopuniti, takav porezni sustav je smetnja napretku bilo koje zemlje pa tako i Lijepe naše.